

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S Rīgā

2004.gada 20.oktobrī

Nr. 70

(Prot. Nr. 59, 6.§)

Par lietas neierosināšanu

Par Ivara Redisona 06.10.2004. iesniegumu

Konkurences padome 06.10.2004. saņēma Ivara Redisona 06.10.2004. iesniegumu Par maldinošu STA reklāmu un negodīgu konkurenci (turpmāk – 06.10.2004. Iesniegums). Iesniedzējs iebilst pret Konkurences padomes 27.09.2004. sniegto atbildi par I.Redisona 10.09.2004. iesniegumu Par negodīgu un maldinošu reklāmu STA, kā arī norāda uz Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 5.punkta un 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punkta iespējamo pārkāpumu SIA “Sociālo tehnoloģiju augstskola” (turpmāk – STA) darbībās un iebilst pret Konkurences padomes lēmumu I.Redisona 10.09.2004. iesniegumu daļā par Augstskolu likuma iespējamiem pārkāpumiem STA darbībās nosūtīt izskatīšanai pēc piekritības Izglītības valsts inspekcijai.

Izvērtējot 06.10.2004. Iesniegumu, atkārtoti vērtējot I.Redisona 10.09.2004. iesniegumā sniegto informāciju un Konkurences padomes sniegto atbildi, Konkurences padome

konstatēja:

Iesniedzējs iebilst pret Konkurences padomes sniegto atbildi I.Redisonam un tās pamatojumu Konkurences padomes 27.09.2004. vēstulē Nr.9-1333: “Iesniegumā norādīts, ka STA tai piederošajā interneta mājas lapā `www.sta-edu.lv` ir izplatījusi maldinošu Reklāmu, jo tajā tiek sludinātas dempinga cenas un labumi, kādus reāli STA nespēj sniegt, kā arī Reklāmā STA melīgi uzdod sevi par tradīcijām bagātāku (senāku), nekā konkurējošās izglītības iestādes, un Reklāmā tiek reklamēts tāds pakalpojumu apjoms un kvalitāte, kādu reāli STA nespēj sniegt, un tādējādi tiek pārkāpts Reklāmas likuma 4.panta otrās daļas 3.punkts. Vienlaikus Iesniegumā norādīts, ka Reklāmā ietvertais Paziņojums ir

maldinošs, un līdz ar to ir pārkāpts Reklāmas likuma 8.pantā noteiktais maldinošas reklāmas aizliegums.

Reklāmas likuma 1.pantā noteikts, ka “reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem”.

Minētā definīcija būtībā ietver divus savstarpēji saistītus reklāmas mērķus - iepazīstināt (atgādināt) reklāmas mērķauditoriju (potenciālos patērētājus) ar reklamēto firmu, tās piedāvātajām precēm/pakalpojumiem, kā arī ieteikt reklāmas mērķauditorijai izmēģināt reklamētās preces/pakalpojumus.

Iesniegumam pievienotajās izdrukās no interneta mājas lapas `www.sta-edu.lv` tiek sniegta aprakstoša informācija par STA (t.sk., informācija par STA statusu, STA dibināšanas vēsturi un šodienas piedāvātajām studiju iespējām, kā arī informācija par reflektantu uzņemšanu studijām, par STA licenci, akreditētām studiju programmām u.c. informācija). Izvērtējot minētās informācijas saturu, kā arī tās izplatīšanas un pasniegšanas veidu, secināms, ka minētā informācija ir veidota kā informatīvs materiāls, nevis ar Reklāmas likuma 1.pantā reklāmai noteikto mērķi. Jānorāda, ka līdzīgu praksi izmanto arī citas Latvijas augstskolas, kas interesentu informēšanas nolūkos izvietojām piederošajās interneta mājas lapās informāciju par attiecīgās augstskolas piedāvātajām studiju iespējām.

Ņemot vērā minēto, Iesniegumā norādītā, interneta mājas lapā `www.sta-edu.lv` izplatītā informācija un Paziņojums, kas ir šādas informācijas sastāvdaļa, nav uzskatāmi par reklāmu Reklāmas likuma 1.panta izpratnē, un līdz ar to nav pamata uzsākt lietu par Reklāmas likuma iespējamiem pārkāpumiem un izvērtēt minētās informācijas un Paziņojuma atbilstību Reklāmas likuma, t.sk., Reklāmas likuma 4.panta otrās daļas 3.punkta un 8.panta, noteikumiem.

Attiecībā uz Iesniegumā norādīto faktu par STA maldinošas reklāmas izvietojumu presē un radio norādām, ka Iesniedzējs minēto faktu apstiprinošus pierādījumus Konkurences padomei nav iesniedzis.

Vienlaikus paskaidrojam, ka saistībā ar normatīvo aktu prasībām iespējami neatbilstošu reklāmu Konkurences padomes kompetencē ir izskatīt vienīgi tās lietas par Reklāmas likuma iespējamiem pārkāpumiem, kur tirgus dalībnieka izplatītajā reklāmā tieši vai netieši ir izmantota norāde uz konkurentu un kas kaitē vai var kaitēt konkurentam, tādējādi nodrošinot Reklāmas likuma 2.panta 3.punktā noteikto mērķi -veicināt godīgu konkurenci.

Ņemot vērā Iesniegumā norādītos iebildumus attiecībā uz patērētāju tiesību pārkāpumiem, norādām, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 24.pantu "šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzību un kontroli īsteno Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (..)”. ”

Konkurences padome norāda, ka neuzsāka apstākļu pārbaudi par Reklāmas likuma iespējamo pārkāpumu, jo atzina, ka interneta mājas lapā `www.sta-edu.lv` publicētais informatīvais materiāls nav uzskatāms par reklāmu. Konkurences padome uzskata sniegto atbildi un atteikumu uzsākt izpēti par iespējamo Reklāmas likuma pārkāpumu par pamatotu un izsmeļošu.

I.Redisona 10.09.2004. iesniegumā norādīts, ka STA īpašniece I.Labejeva ar savām darbībām, izsludinot apmēram divreiz zemāku studiju maksu (dempinga cenas), nekā vadošās augstskolas, kropļo tirgu un veic negodīgu konkurenci.

Konkurences padome 29.09.2004. atbildē I.Redisonam norādīja, ka pamats šādu darbību izvērtēšanai ir pakalpojumu līdzvērtība. Ņemot vērā, ka dažādu augstskolu studiju maksu atšķirība ir objektīvi izskaidrojama gan ar konkrēto studiju programmu, studiju apjomu, gan augstskolas prestižu u.c. šādu maksu ietekmējošiem faktoriem, kā arī, ievērojot to, ka Iesniedzējs nav sniedzis informāciju par to, kādai, konkrēti, STA studiju maksai ir noteiktas dempinga cenas, nav pamata minētās informācijas izvērtēšanai.

Ņemot vērā, ka augstskolu piedāvātie pakalpojumi (t.i., apmācība pēc noteiktas studiju programmas) jau minēto un citu iemeslu dēļ nav uzskatāmi par līdzvērtīgiem, tad Konkurences padomei nav pamata uzskatīt, ka pakalpojuma zemākā cena varētu būt saistīta ar preces tirdzniecību zem tās pašizmaksas. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt, un ierosināt lietu, pamatojoties uz Konkurences likuma 24.pantu.

Tāpat attiecībā uz 10.09.2004. iesniegumā minētiem apgalvojumiem Konkurences padome norādīja, ka iesniedzējs šajā gadījumā nav uzskatāms par pamatoti ieinteresētu personu pārkāpuma novēršanā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 23.panta pirmo daļu "Lietu ierosina, ja likuma pārkāpuma novēršanā pamatoti ieinteresētā persona iesniedz rakstveida iesniegumu. Pamatoti ieinteresētā persona ir persona, kurai pārkāpuma dēļ ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums, kā arī pārkāpumā iesaistītā persona".

Konkurences likuma 23.panta otrajā daļā ir noteikts, kādai dokumentāri pamatotai informācijai ir jābūt norādītai iesniegumā. Iesniedzējs nav sniedzis Konkurences likuma 23.panta otrajā daļā norādīto informāciju un pierādījumus, t.sk.: 1) informāciju par pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums, 2) Konkurences likuma normām, kuras, iespējams, ir pārkāptas, 3) faktiem, kas liecina par personas pamatotu ieinteresētību likuma pārkāpuma novēršanā u.c. informāciju.

I.Redisons 06.10.2004. iesniegumā ir sniedzis informāciju, ka ir uzskatāms par pamatoti ieinteresēto personu Konkurences likuma pārkāpumu novēršanā, norādot uz MK 29.04.03. noteikumu Nr.224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" 1.3.apakšpunktu. Konkurences padome uzskata, ka iesniedzēja norādītās ziņas (tas, ka iesniedzējam piederošais uzņēmums pašlaik nedarbojas sfērā, kurā "...Labejevas neregistrētais koncerts ir izvērsis negodīgu konkurenci..." un citas ziņas), liecina, ka nav pietiekams pamats uzskatīt iesniedzēju par pamatoti ieinteresētu personu Konkurences likuma pārkāpuma novēršanā. Atbildes uz iesniegumā minētajiem argumentiem, ka STA darbības ir vērstas arī pret iesniedzēja uzņēmuma "Redisons un partneri" darbību, tiks sniegtas šajā lēmumā vēlāk.

Konkurences padome norāda, ka MK 29.04.03. noteikumi Nr.224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" ir zaudējuši spēku no 2004.gada 1.maija, kad spēkā stājās Konkurences likuma grozījumi. Jaunā Konkurences likuma redakcija vairs neparedz deleģējumu Ministru Kabineta izdot noteikumus par Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtību. Tagad šī kārtība ir noteikta Konkurences likuma VII nodaļā "Lietu izpētes procedūra".

06.10.2004. iesniegumā iesniedzējs ir norādījis, ka Konkurences likums un MK 29.04.03. noteikumi Nr.224 "Konkurences padomes lēmumu pieņemšanas kārtība" paredz, ka Konkurences padome ir tiesīga ierosināt lietu pēc pašiniciatīvas. Saskaņā ar Konkurences likuma 24.pantu "Konkurences padome var ierosināt lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties var konstatēt pārkāpumu, kā arī tad, ja Konkurences padomei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt".

Konkurences padome norāda, ka lietas ierosināšana uz iesnieguma pamata pēc būtības atšķiras no lietas ierosināšanas pēc pašiniciatīvas. Pastāvot situācijai, ka informāciju par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu sniedz persona, kas nav atzīstama par pārkāpuma novēršanā pamatoti ieinteresētu personu, Konkurences padomei būtu pamats ierosināt lietu tādā gadījumā, ja aprakstītās darbības saturētu pamatotu informāciju par Konkurences likuma pārkāpumu, ja iespējamam pārkāpumam varētu būt augsta sabiedriskā bīstamība (piemēram, tā ir aizliegta vienošanās, dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, kas skar visu vai būtisku daļu no konkrētā tirgus) vai pamatoti ieinteresētā persona, ņemot vērā pārkāpuma veidu un raksturu, varētu nezināt par pārkāpumu. Citos gadījumos būtiska tomēr ir personas, kuru pārkāpums tieši skar, vēlme to novērst, iesniedzot Konkurences padomē iesniegumu, kas atbilst Konkurences likumā noteiktajām prasībām.

06.10.2004. Iesniegumā I.Redisons ir norādījis: “Labejeva, vienojoties ar saviem konkurentiem, ir īstenojusi savus draudus – ka par manu uzdrošināšanos 2003.gadā atklāt valsts iestādēm Labejevas afēras un nelikumības tieši pret mani vismaz desmit gadus vēršīsies visi izglītības sfēras uzņēmumi”. Konkurences padome uzskata, ka minētais apgalvojums nedod ne faktisku, ne tiesisku pamatu Konkurences padomei ierosināt lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktās vienošanās aizlieguma pārkāpumu.

Iesniedzējs ir norādījis, ka “Labejevas koncerns centās arī tieši kaitēt mana uzņēmuma “Redisons un partneri” darbībai, ar apmelojumiem uzsūtot man VID pārbaudi”. Konkurences padome norāda, ka kontrolējošo institūciju pārbaudes pēc savas būtības nevar kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci pat tad, ja tās veiktas uz kāda cita tirgus dalībnieka patiesa vai nepatiesa ziņojuma pamata, jo uzņēmuma darbībai pastāvīgi ir jābūt likumīgai. Tāpat personai ir tiesības pārsūdzēt VID amatpersonu rīcību Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

06.10.2004. Iesniegumā ir norādīts, ka “Labejevas trīs firmas, kas sastāv faktiskā koncernā, 2003.gada 5.septembrī noslēdza pretlikumīgu līgumu ar “Rimpaks Livonija” par apvienošanos tirgū – SIA “Sociālo tehnoloģiju augstskola” it kā “izīrēja” savus studentus un pasniedzējus, un arī telpas un administrāciju savam konkurentam “Rimpaks Livonija”, tādējādi izvairoties pildīt IZM lēmumu par licences atņemšanu STA. Šoruden visi studenti (t.i., pakalpojumu pircēji) no “Rimpaks Livonija” ir “atdoti” atpakaļ Labejevas uzņēmumam”.

Norādām, ka apvienošanās definīcija ir noteikta Konkurences likuma 15.panta pirmajā daļā un aprakstītās darbības nesatur apvienošanās pazīmes. Tirgus dalībnieku apvienošanai ir jārada ilgstošas (vismaz 5 gadu ilgas) strukturālas pārmaiņas tirgus dalībniekā, kas šai gadījumā neizpildās, kā arī nelikumīga ir tikai tāda tirgus dalībnieku apvienošanās, kura ir paziņojama saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteiktajiem kritērijiem, bet nav paziņota.

I.Redisons 06.10.2004. Iesniegumā lūdz Konkurences padomi izskatīt informāciju par Reklāmas likuma un Konkurences likuma iespējamiem pārkāpumiem, “ko maksas izglītības jomā veic SIA “Sociālo tehnoloģiju augstskola”, aizmuguriski noslēdzot vienošanās ar “Rimpaks Livonija” un citiem uzņēmumiem par cenām, tirgus sadali pēc teritorijas (Pārdaugava), klientiem (juristu studijas) u.c. nosacījumiem”.

Konkurences padome norāda, ka minētās darbības nesatur Reklāmas likuma pārkāpumu, tāpat nedod pamatu uzsākt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punkta pārkāpumu izmeklēšanu “Rimpaks Livonija” un STA darbībās uz Konkurences likuma 24.panta pamata (t.i., pēc pašiniciatīvas), nepastāvot citai būtiskai informācijai par šādas vienošanās cēloņiem un iemesliem, visiem iesaistītajiem tirgus dalībniekiem un citai būtiskai informācijai par konkrēto tirgu, kas norādītu, ka šādas vienošanās iespējamība ir pietiekami ticama.

Tāpat Konkurences padome uzskata, ka 06.10.2004. Iesniegumā minētais apgalvojums, ka “Labejevas darījums ar “Rimpaks Livonija” atbilst negodīgas konkurences definējumam Konkurences likuma 18.p.3.d.5.p. – ir notikusi cita tirgus dalībnieka ietekmēšana ar uzpirkšanu”, nesatur Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 5.punkta pazīmes. Tas nosaka, ka “Negodīga konkurence var izpausties šādās darbībās, ja to rezultātā ir radusies vai varētu rasties konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana: “(..) cita tirgus dalībnieka darbinieku ietekmēšana ar draudiem vai uzpirkšana, lai radītu priekšrocības savai ekonomiskajai darbībai, tādējādi nodarot šim tirgus dalībniekam zaudējumus”. I.Redisona iesniegumā minētā Labejevas darījuma ar “Rimpaks Livonija” apraksts nesatur pazīmes, kas liecinātu, ka ir notikusi cita tirgus dalībnieka darbinieku uzpirkšana, un, ka šī darījuma rezultātā šim tirgus dalībniekam – “Rimpaks Livonija” būtu nodarīti zaudējumi.

Attiecībā uz iesniedzēja iebildumiem par iesnieguma pārsūtīšanu Izglītības valsts inspekcijai, norādām, ka Konkurences padome saskaņā ar likuma “Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība” 8.panta pirmās daļas 1.punktu nolēma Iesniegumu daļā par Augstskolu likuma iespējamiem pārkāpumiem STA darbībās nosūtīt izskatīšanai pēc piekritības Izglītības valsts inspekcijai, jo iesniegumā bija minēta arī informācija par iespējamiem Augstskolu likuma pārkāpumiem. Saskaņā ar Izglītības valsts inspekcijas nolikuma 3.punktu “Izglītības valsts inspekcijas funkcija ir veikt valsts uzraudzību attiecībā uz izglītības jomā spēkā esošo normatīvo aktu ievērošanu”.

Ņemot vērā konstatēto, Konkurences padome secina, ka lietas ierosināšanai nav pamata.

Pamatojoties uz Reklāmas likuma 1.pantu, Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 11.panta pirmās daļas ģenerālklausulu, 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu, 15.panta pirmo daļu, 18.panta otro daļu un trešās daļas 5.punktu un 23.panta trešo daļu un ceturrtās daļas 1.punktu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz Ivara Redisona 06.10.2004. iesnieguma pamata.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P.Vilks